

โรคเนื้อเน่า (Necrotizing fasciitis) ... ภัยใกล้ตัวที่ไม่ควรมองข้าม

อาจารย์ ดร.ทพ. เมธี ศรีประพันธ์

ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

จากกรณีที่มีข่าวและเผยแพร่ในสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการติดเชื้อหลังจากถูกสัตว์ที่เลี้ยงไว้ข่วนหรือกัด แล้วทำให้มีอาการรุนแรงจนเกิดโรคเนื้อเน่า (Necrotizing fasciitis) หรือเรียกอีกอย่างว่าโรคแบคทีเรียกินเนื้อ (Flesh-eating disease) นั้น ทำให้หลายๆ คนต้องกลับมาขบคิดและระมัดระวังตนเองมากขึ้น เพราะนอกจากโรคพิษสุนัขบ้าจากเชื้อไวรัสแล้วยังมีโรคติดเชื้อจากแบคทีเรียได้อีกด้วย บทความนี้จะนำเสนอความรู้เกี่ยวกับโรคเนื้อเน่าหรือโรคแบคทีเรียกินเนื้อ รวมถึงการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อที่เป็นสาเหตุของโรคนี้

โรคเนื้อเน่าหรือโรคแบคทีเรียกินเนื้อ เป็นการติดเชื้อแบคทีเรียและก่อให้เกิดการอักเสบอย่างรุนแรงที่ผิวหนัง โดยมีการแพร่กระจายไปยังชั้นเนื้อเยื่ออ่อนใต้ผิวหนัง เนื้อเยื่อไขมัน เนื้อเยื่อพังผืด รวมถึงกล้ามเนื้อและเส้นประสาท ทำให้เกิดการตายของเนื้อเยื่อในบริเวณที่เกิดการติดเชื้อ และอาจลุกลามไปยังส่วนอื่นๆ ของร่างกายจนเกิดอันตรายถึงชีวิตได้ โรคนี้เป็นโรคที่มีรายงานอุบัติการณ์หรือการเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่ถ้ามีอาการเกิดขึ้นหรือเป็นโรคนี้แล้ว ย่อมส่งผลเสียและเป็นอันตรายอย่างมากต่อตัวผู้ป่วย

สาเหตุของการเกิดโรค

โรคเนื้อเน่าหรือโรคแบคทีเรียกินเนื้อ มีสาเหตุจากการติดเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งอาจเป็นการติดเชื้อแบคทีเรียเพียงชนิดเดียวหรือหลายชนิดร่วมกัน แบคทีเรียที่เป็นสาเหตุ ได้แก่ เชื้อสเตรปโตค็อกคัสกลุ่มเอ (Group A streptococci) เชื้อเคล็บเซลลา (*Klebsiella*) เชื้อคลอสทริเดียม (*Clostridium*) เชื้ออีโคไล (*E. coli*) เชื้อสแตฟีโลค็อกคัส ออเรียส (*Staphylococcus aureus*) และ แอโรโมนัส ไฮโดรฟิลา (*Aeromonas hydrophila*) โดยพบว่าเชื้อที่เป็นสาเหตุที่สำคัญคือ เชื้อสเตรปโตค็อกคัส กลุ่มเอ (Group A streptococci) แต่เชื้อที่มีความรุนแรงคือ แอโรโมนัส ไฮโดรฟิลา (*Aeromonas hydrophila*)

อาการของโรค

ในระยะแรกของการติดเชื้อ จะเกิดอาการเจ็บ ปวด บวม แดง ร้อนที่ผิวหนังอย่างรวดเร็ว โดยอาการที่ปวดมากมักไม่สัมพันธ์กับบาดแผลที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้ป่วยจะมีไข้สูง ผิวหนังบริเวณบาดแผลมีสีคล้ำ ม่วง ดำ หรือมีถุงน้ำเกิดขึ้น และเกิดการตายของเนื้อเยื่อในบริเวณนั้น ตำแหน่งที่เกิดโรครุนแรงคือบริเวณขาและเท้า ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นตามมาคือ การช็อคจากการติดเชื้อในกระแสเลือด เบาหวาน และภาวะไตวาย

บุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรค

1. ผู้ที่มีบาดแผลเล็กๆ น้อยๆ เช่น มีดบาด ตะปูตำ สัตว์กัดหรือข่วน แล้วไม่มีการทำความสะอาดบาดแผล หรือทำความสะอาดบาดแผลอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดการติดเชื้อแบคทีเรียในกลุ่มดังกล่าว จนเกิดการอักเสบอย่างรุนแรง

2. ผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น ผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคอ้วน ภาวะไตวาย หลอดเลือดผิดปกติ มะเร็ง ผู้สูงอายุที่ได้เคมีบำบัด ผู้ที่ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน และผู้ที่ดื่มสุราเป็นประจำ เป็นต้น

การวินิจฉัยและรักษาโรค

ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการวินิจฉัยรักษาอย่างเร่งด่วน โดยการตรวจทางห้องปฏิบัติการ รวมถึงการผ่าตัดนำส่วนเนื้อเยื่อที่มีการตายออก และการให้ยาปฏิชีวนะที่เหมาะสมภายใต้การดูแลของแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อยับยั้งการติดเชื้อที่อาจลุกลามเพิ่มขึ้น และป้องกันการดื้อยาของเชื้อที่เป็นสาเหตุ

การดูแลป้องกันโรค

ระวังอย่าให้มีบาดแผลเกิดขึ้น ถ้ามีบาดแผลเกิดขึ้นไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่จากสาเหตุใดๆ ก็ตาม เช่น ถูกของมีคมข่วน ตำ แทะ บาด หรือถูกสัตว์เลื้อยข่วนหรือกัด อย่านำใจโดยเด็ดขาด ควรทำความสะอาดทันทีโดยใช้น้ำสะอาด สบู่ หรือแอลกอฮอล์ 70% ทำความสะอาดบริเวณรอบบาดแผล และใส่ยาฆ่าเชื้อที่เหมาะสม เช่น โพวิโดนไอโอดีน ที่บาดแผล ห้ามใช้ยาผงโรยใส่แผลโดยตรง และควรสังเกตว่าบาดแผลนั้นลึกหรือไม่ ถ้าลักษณะของบาดแผลรวมถึงสิ่งที่ทำให้เกิดบาดแผลนั้น มีโอกาสเสี่ยงที่จะเป็นแหล่งของเชื้อโรค ควรปรึกษาแพทย์หรือสถานพยาบาลใกล้บ้าน เพื่อการรักษาที่ถูกต้องและป้องกันการติดเชื้อ นอกจากนี้การรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ฝึกให้มีสุขลักษณะที่ดี เช่น หมั่นล้างมือบ่อยๆ รักษาความสะอาดของร่างกายอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงถ้ามีอาการผิดปกติภายหลังการเกิดบาดแผล เช่น มีไข้ ปวด บวมบริเวณบาดแผลเพิ่มมากขึ้น ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และควรดูแลบุคคลที่มีบาดแผลโดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยงที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง ก็จะเป็นการป้องกันทั้งตนเองและผู้อื่นจากกรณีติดเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดโรคเนื้อเน่าหรือโรคแบคทีเรียกินเนื้อได้

เอกสารอ้างอิง

1. Centers for disease control and prevention. Necrotizing Fasciitis: A Rare Disease, especially for the heath. [Internet]. [Cited 2017 Jan 26]. Available from:
<https://www.cdc.gov/features/necrotizingfasciitis/>
2. Gretchen Holm. Necrotizing fasciitis (soft tissue inflammation). Healthline. [Online]. [Cited 2017 Jan 26]. Available from <http://www.healthline.com/health/necrotizing-soft-tissue-infection#Overview1>
3. บทความเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเนื้อเน่า...สาเหตุจากแบคทีเรียกินเนื้อคน จากกลุ่มสื่อสารสาธารณะ และภาคีเครือข่าย สำนักโรคติดต่อทั่วไป กระทรวงสาธารณสุข
4. จรัสศรี พียาพรรณ. โรคแบคทีเรียกินเนื้อ. บทความน่ารู้สำหรับประชาชน สมาคมแพทย์ผิวหนังแห่งประเทศไทย. [ออนไลน์]. [วันที่สืบค้นข้อมูล 26 มกราคม 256๒ เข้าถึงได้จาก http://www.dst.or.th/html/index.php?op=article-detail&id=1220&cid=12#.WIm3C_I97Dc